

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**XITIFIKHETI XA LE HENHLA XA
RIXAKA**

GIREDI YA 11

**XITSONGA RIRIMI RO ENGETELA RO SUNGULA RES(FAL)
PAPILA RA 3 (P3)**

HUKURI 2007

TIMARAKA: 100

NKARHI: 2½ wa tiawara

Papila leri ri na 5 wa tipheji.

SWITSUNDZUXO

1. Papila leri ri avanyisiwile hi swiyenge swinharhu

Xiyenge xa A:	Switshuriwa swa switsalwana	(50)
Xiyenge xa B:	Switshuriwa swa switsalwambiko swo leha	(30)
Xiyenge xa C:	Switshuriwa swa switsalwambiko swo koma	(20)
2. U languteriwa ku hlamula xivutiso **XIN'WE** eka xiyenge xin'wana ni xin'wana.
3. Sungula ku hlamula xivutiso xin'wana ni xin'wana eka pheji yintshwa u tlhela u nkhwatihata emakumu ka xiyenge xin'wana ni xin'wana.
4. Endla **nkunguhato** u nga si sungula ku tsala ntirho wa wena. Tirhisa pheji **yin'we** ntsena ku kombisa leswi u kunguhatiseke xiswona xitsalwana xa wena. Le henhla ka pheji leyi ku fanele ku tsariwa hi maletere lamakulu leswaku i NKUNGUHATO. U nga tirhisa mimepe yo hlengeleta miehleketo. Nkunguhato wu ta averiwa timaraka.
5. Tsala hi vurhon'wana (swi saseka no vonaka), u landzelela milawu leyi faneleke ya mapeletelo na mahikahatelo.
6. Vumba tinxaka to hambanahambana ta swivulwa hi ndlela leyi amukelekaka.
7. Landzelela swiletelo leswi andlariweke eka xivutiso xin'wana ni xin'wana.

XIYENGE XA A: SWITSHURIWA SWA SWITSALWANA

XIVUTISO XA 1

Swiletelo:

- Hlawula nhlokomhaka **yin'we** ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwana hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla **nkunguhato** u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwana xa wena xi fanele ku va kwalomu ka **20-250** wa marito.

1.1 Siku leri ndzi nga humeleriwa hi khombo loko ndzi teka mali eka ATM nimadyambu.

1.2 Leswi kereke yi pfunisaka xiswona eka vutomi bya masiku hinkwawo.

1.3 Xiya xifaniso lexi nga laha hansi kutani u kombisa nkoka wa mikhuva ya Xintu

1.4 'Tifilimi tin'wana leti kombiwaka nivusiku eka TV ti hlambisa timbilu'. Hlamusela mhaka leyi u karhi u seketela hi vumbhoni lebyi tiyeke.

1.5 'Ku hakela xikolofisi i swa nkoka eka timhaka ta swa dyondzo.' Kaneta kumbe u pfumela mhaka leyi.

1.6 Leswi a ndzi ta swi endla loko a ndzo va holobye (MEC) wa Ndzawulo ya Vululami.

NTSENGO WA XIYENGE XA A: 50

XIYENGE XA B: SWITSHURIWA SWA SWITSALWAMBIKO SWO LEHA

XIVUTISO XA 2

Swiletelo:

- Hlawula nhlokomhaka **yin'we** ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla **nkunguhato** u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va kwalomu ka **120-150** wa marito.
- Sungula nhlamulo ya wena eka pheji yintshwa.

2.1 Muyimelakulangwa wa vukhanselara eka wadi ya n'wina u rhambile vaakatiko leswaku a ta burisana na vona leswaku va n'wi hlawula. Endla inthavhiyu exikarhi ka wena ni muyimelakulangwa loyi.

2.2 A mi hlanganile hi xindyangu ku lulamisa matimu ya kokwa wa n'wina loyi a nga lova. Tsala matimu lama nga ta hlayiwa eka siku leri a lahliwaka ha rona.

2.3 Munghana wa wena u vile ni nghozi ya movha. Tsala papila ro n'wi chavelela.

NTSENGO WA XIYENGE XA B: 30

XIYENGE XA C: SWITSHURIWA SWA SWITSALWAMBIKO SWO KOMA

XIVUTISO XA 3

Swiletelo:

- Hlawula nhlokomhaka **yin'we** ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
 - Rhanga u endla **nkunguhato** u nga si sungula ku tsala.
 - Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va kwalomu ka **80-100** wa marito.
- 3.1 Nu jybygatuke jy gabgakasa bjisu wa tata wa wena. Dirowa khadi u tlhela u tsala mahungu ya xivhambo xa mhaka leyi.
- 3.2 Hlwawul migingiviko ya nkoka leyi u yi endleke eka nhweti leyi hundzeke. Tsala migingiviko leyi u kombisa siku, muxaka wa migingiviko ni ndhawu lomu yi endliweke koma.
- 3.3 Xiya xifaniso lexi nga laha hansi kutani u endla xinavetiso xo xavisa movha lowu.

Xi huma eka webusayiti ya ka BMW

NTSENGO WA XIYENGE XA B: 20

NTSENGO WA TIMARAKA: 100